



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudců Zdeňka Kühna a Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **A. Z.**, zast. advokátem JUDr. Zdeňkem Juřinou, Krausova 605/6, Praha 9, proti žalovanému: **Úřad městské části Praha 5**, náměstí 14. října 1381/4, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 12. 2016, čj. MC05 76784/2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 8. 2021, čj. 10 A 4/2018 - 48,

t a k t o :

- I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 8. 2021, čj. 10 A 4/2018-48, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Žalobkyni **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Zdeňka Juřiny, advokáta, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 13. 12. 2016 vydal kolaudační souhlas pro paní M. N., který je dokladem o povolení účelu užívání stavby - stavebních úprav bytové jednotky č. X v bytovém domě č. p. X na pozemku p. č. X v k. ú. X.

[2] Proti kolaudačnímu souhlasu žalovaného podala žalobkyně žalobu k městskému soudu, který ji usnesením ze dne 15. 1. 2018, čj. 10 A 4/2018 - 15, pro nepřipustnost odmítl, neboť s odkazem na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 18. 9. 2012, čj. 2 As 86/2010 - 76, dovodil, že kolaudační souhlas není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

[3] Ke kasační stížnosti žalobkyně NSS rozsudkem ze dne 16. 5. 2018, čj. 5 As 48/2018 - 25, usnesení městského soudu ze dne 15. 1. 2018 zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. NSS ve zrušujícím rozsudku souhlasil s městským soudem, že žalobkyně chybně označila kolaudační souhlas žalovaného za rozhodnutí

správního orgánu ve smyslu § 65 a násl. s. ř. s. a měla se proti němu bránit zásahovou žalobou podle § 82 a násl. s. ř. s. Městský soud nicméně pochybil, pokud bez dalšího přikročil k odmítnutí žaloby jako nepřipustné podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., místo toho, aby nejprve žalobkyni upozornil na možnost změny žaloby (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 11. 2017, čj. 7 As 155/2015 - 160).

[4] Dříve, než městský soud žalobkyni k případné změně žaloby vyzval, položil šestý senát usnesením rozšířenému senátu NSS otázku, zda souhlasy vydávané podle stavebního zákona nemají být posuzovány jako rozhodnutí (v podrobnostech viz usnesení ze dne 5. 6. 2018, čj. 6 As 211/2017 - 67).

[5] Městský soud proto usnesením ze dne 27. 8. 2018, čj. 10 A 4/2018 - 28, řízení přerušil do doby rozhodnutí rozšířeného senátu.

[6] Rozšířený senát ve věci rozhodl usnesením ze dne 22. 10. 2019, čj. 6 As 211/2017 - 88. V tomto usnesení se však povahou kolaudačního souhlasu blíže nezabýval. Tato otázka totiž byla vyřešena usnesením rozšířeného senátu ze dne 17. 9. 2019, čj. 1 As 436/2017 - 43, v němž rozšířený senát dovodil, že souhlasy vydávané stavebním úřadem zejména podle § 96, § 106, § 122, § 127 a § 128 stavebního zákona, jsou rozhodnutími správního orgánu ve smyslu § 65 s. ř. s.

[7] Usnesením ze dne 1. 6. 2021, čj. 10 A 4/2018 - 34, městský soud rozhodl o pokračování v řízení.

[8] Následně městský soud žalobu žalobkyně usnesením, které je uvedeno v záhlaví, odmítl pro opožděnost. Městský soud uvedl, že žalobkyně se s kolaudačním souhlasem podle svého vlastního tvrzení seznámila nejpozději dne 30. 6. 2017. To, že se žalobkyně s kolaudačním souhlasem seznámila, je pak dle městského soudu zřejmé rovněž z toho, že v žalobě reaguje na jeho obsah. Dvouměsíční lhůta k podání žaloby tedy žalobkyni uběhla již dne 30. 8. 2017. Žalobkyně však podala žalobu až dne 26. 9. 2017, tedy opožděně.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[9] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla usnesení městského soudu kasační stížností. Namítla, že v žalobě uvedla, že se v červnu 2017 pouze *dozvěděla* o existenci kolaudačního souhlasu. To však nelze ztotožnit se *seznámením* se s ním. Stěžovatelka popsala, jakým způsobem na základě pomoci své dcery, která vyřizovala e-mailovou korespondenci, získala daný kolaudační souhlas. S tímto se seznámila až dne 28. 7. 2017, kdy jí ho předala její dcera, neboť stěžovatelka se zdržovala mimo své bydliště na chatě (viz čestné prohlášení dcery stěžovatelky). Poslední den lhůty k podání žaloby proto byl až den 29. 9. 2017.

[10] V této souvislosti stěžovatelka také namítla, že je vadou řízení, pokud soud neposkytne účastníku řízení možnost vyjádřit se k počátku běhu lhůty k podání žaloby, pokud tento počátek chce určit odlišně od data, které je uvedeno v žalobě (rozsudky NSS ze dne 12. 8. 2010, čj. 7 Afs 63/2010 - 65, či ze dne 10. 1. 2019, čj. 1 As 382/2018 - 39).

pokračování

[11] Stěžovatelka navrhla, aby NSS napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný se ztotožnil se závěrem městského soudu. Sama stěžovatelka uvedla, že se s kolaudačním souhlasem seznámila v průběhu měsíce června 2017. Čestné prohlášení dcery stěžovatelky nemůže být vzhledem k blízkému vztahu těchto osob bráno vážně. Za rozhodující datum pro počátek běhu lhůty k podání žaloby lze případně brát v úvahu pouze den, kdy referent žalovaného kolaudačního souhlasu zaslal dceři stěžovatelky, tj. den 25. 7. 2017. Žaloba by tedy byla i přes toto pozdější datum podána opožděně.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] NSS nejprve zvážil přípustnost opakované kasační stížnosti. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je opakovaná kasační stížnost přípustná, namítá-li stěžovatel, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem NSS vysloveným v předchozím rušicím rozsudku. Judikatura Ústavního soudu a NSS dovodila nad rámec doslovného znění citovaného ustanovení další výjimky z jeho použití, jedná se např. o případy, kdy NSS vytyká krajskému soudu procesní pochybení, nedostatečně zjištěný skutkový stav nebo nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Nepřípustnost opětovné kasační stížnosti se tedy dotýká především otázek, které NSS v téže věci již závazně posoudil, resp. mohl posoudit (viz body 23 až 26 usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009 - 165, č. 2365/2011 Sb. NSS). Podá-li kasační stížnost v téže věci druhý účastník řízení, je § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. použitelný zejména v případě, brání-li se tento účastník proti závěrům krajského soudu, které jsou výsledkem aplikace právního názoru NSS vyjádřeného v předchozím rušicím rozsudku (rozsudek NSS ze dne 25. 5. 2011, čj. 6 As 1/2011 - 139).

[14] V nyní projednávaném případě NSS zrušil dřívější usnesení městského soudu z procesních důvodů. V této souvislosti ovšem NSS také zdůrazňuje, že městskému soudu nelze vytykat, že by se neřídil závazným právním názorem NSS vysloveným v předchozím rušicím rozsudku. V mezidobí totiž o sporné procesní otázce rozhodoval rozšířený senát NSS, jak popsáno výše, a městský soud jen reagoval na změnu této judikatury, což také řádně zdůvodnil. Kasační stížnost je tedy přípustná.

[15] Kasační stížnost je také důvodná.

[16] V projednávané věci je sporná otázka, kdy se stěžovatelka seznámila s kolaudačním souhlasem žalovaného. Městský soud vycházel z toho, že okamžik seznámení se s tímto souhlasem je ten, kdy se stěžovatelka dozvěděla o jeho existenci. Stěžovatelka má za to, že okamžik, kdy se dozvěděla o existenci kolaudačního souhlasu, není shodný se dnem, kdy se seznámila s jeho obsahem. Stěžovatelka tvrdí, že se s obsahem daného souhlasu žalovaného seznámila prostřednictvím své dcery až dne 28. 7. 2017.

[17] NSS konstatuje, že stěžovatelka v žalobě skutečně uvedla, že se o kolaudačním souhlasu dozvěděla v průběhu měsíce června 2017. Dozvědět se o rozhodnutí však nelze ztotožňovat s pojmem seznámení se s rozhodnutím. Dozvědět se o rozhodnutí (v projednávané věci kolaudačním souhlasu) znamená mít vědomost o tom, že rozhodnutí

existuje. Seznámit se s rozhodnutím znamená mít vědomost o obsahu rozhodnutí, resp. o podstatných náležitostech rozhodnutí (viz rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2018, čj. 1 As 311/2017 - 37). Nelze vyloučit, že dozvědění se o rozhodnutí a seznámení se s rozhodnutím budou totožné okamžiky. Tyto okamžiky ale není možné ztotožňovat, aniž by bylo postaveno na jisto, že se opravdu udály v jeden moment.

[18] Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2007, sp. zn. III. ÚS 93/06, nelze na žalobci při podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu rozumně požadovat, aby již dopředu dokládal, že je jeho žaloba návrhem včasným. Povinností žalobce není předem oponovat všem představitelným rizikům případné opožděnosti žaloby a uvádět k tomu rozhodné skutečnosti. Žalobce nemůže předjímat budoucí názor soudu.

[19] Soud je proto povinen dát účastníkům řízení možnost vyjádřit se k otázce včasnosti žaloby, pokud mu o této otázce vzniknou pochybnosti, provést případně důkazy a následně znovu posoudit včasnost žaloby. Je vadou řízení s možným vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé, pokud soud bez dalšího sám zaujme stanovisko o opožděnosti podaného žalobního návrhu a žalobu odmítne, pokud vychází ze skutečností, které nejsou v řízení postaveny jednoznačně na jisto (srov. rozsudky NSS ze dne 12. 8. 2010, čj. 7 Afs 63/2010 - 65, či ze dne 10. 1. 2019, čj. 1 As 382/2018 - 39).

[20] Městský soud v projednávané věci bez dalšího zjišťování vycházel ze závěru, že pokud se stěžovatelka dozvěděla o kolaudačním souhlasu (jeho existenci), rovněž se s ním seznámila. S ohledem na již uvedené však takto postupovat nelze. Povinností městského soudu bylo nejprve také zjistit, zda se v okamžik, kdy se stěžovatelka dozvěděla o kolaudačním souhlasu, také seznámila s jeho obsahem. V tomto směru ovšem městský soud neučinil žádné úkony. Vycházel pouze z toho, co bylo uvedeno v žalobě, a dále ze závěru, že ze žaloby je zřejmé, že stěžovatelce je znám obsah tohoto souhlasu. NSS poznamenává, že pokud je ze žaloby zřejmé, že stěžovatelka si je vědoma toho, co je obsahem kolaudačního souhlasu, nemusí to nutně samo o sobě také znamenat, že se stěžovatelka seznámila s jeho obsahem v průběhu června 2017, kdy se dozvěděla o jeho existenci, tj. nejpozději 30. 6. 2017. Tento okamžik mohl nastat i později. Vzhledem k tomu, že městský soud nepostupoval správně, NSS jeho rozhodnutí zrušil.

[21] NSS dále k argumentaci žalovaného ve vztahu k čestnému prohlášení dcery stěžovatelky považuje za vhodné v obecné rovině uvést, že nelze odmítnout jakýkoli důkaz pouze na základě toho, že mezi osobami existuje blízký vztah. To může představovat otázku věrohodnosti takového důkazu, kterou si soud (ale i správní orgán) posoudí až po případném provedení důkazu v souvislosti s dalšími skutečnostmi, které v řízení vyjdou najevo a v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů.

[22] Stěžovatelka s podáním kasační stížnosti zaplatila soudní poplatek. Vzhledem k tomu, že se jedná o opakovanou kasační stížnost, a za předchozí kasační stížnost soudní poplatek také zaplatila (věc sp. zn. 5 As 48/2018), NSS stěžovatelce výrokem II soudní poplatek vrátil. Za opakovanou kasační stížnost téhož účastníka řízení se totiž soudní poplatek neplatí (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 2. 2016, čj. 10 Afs 186/2014 - 60).

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Z uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným NSS v rušícím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[24] V novém rozhodnutí rozhodne městský soud rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. června 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu